

Raadsvoorstel

Onderwerp Technische actualisatie uitvoeringsprogramma Binnenstad
Steller/telnr. Ronald Klaassen / 89 44 Bijlagen 0

Registratienummer 95220-2023
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)
Portefeuillehouder Van Niejenhuis
Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand Q2 Jaar 2023
Raad LTA nee:

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van de financiële gevolgen en risico's als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden;
- II. de totale kosten behorende bij de realisatie van de Kattenbrug, inclusief verlaagde kade, te bepalen op € 7.630.000,-- (aanvulling van € 1.275.000,-- op reeds toegekende krediet);
- III. hiertoe aanvullend een investeringskrediet beschikbaar te stellen ter grootte van € 1.275.000,-- waarmee het totale krediet voor de Binnenstadsvisie uitkomt op € 21.705.000,--;
- IV. de totale kosten behorende bij de uitvoering van het herinrichtingsproject Minervaplein te bepalen op € 420.000,-- (aanvulling € 100.000,--) en voor Gedempte Kattendiep Zuidzijde/Ramblas op € 485.000,-- (aanvulling € 75.000,--);
- V. hiertoe aanvullend uitvoeringskredieten beschikbaar te stellen ter grootte van in totaal € 175.000,--, verdeeld over Minervaplein en Gedempte Kattendiep Zuidzijde/Ramblas;
- VI. de totale kosten behorende bij de realisatie haltes Gedempte Zuiderdiep en Gedempte Kattendiep te bepalen op € 825.000,-- (aanvulling € 75.000,--);
- VII. hiertoe aanvullend een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen ter grootte van in totaal € 75.000,--;
- VIII. de totale kosten behorende bij de gemeentelijke investeringen binnen het project Bussen over West te bepalen op € 4.482.000,-- (aanvulling € 225.000,--);

Samenvatting

Met dit voorstel wordt een aantal financieel-technische wijzigingen in het uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie doorgevoerd. Deze wijzigingen zijn consequenties van recente besluitvorming over het project Kattenbrug, overschrijdingen bij drie kleinere projecten aan het Gedempte Zuiderdiep, Minervaplein en Gedempte Kattendiep/Ramblas en het project Bussen over West als gevolg van marktomstandigheden en de gebleken noodzaak om een voorbereidingsbudget beschikbaar te hebben. In totaal wordt met dit voorstel een aanvullende krediet van € 2,0 miljoen aangevraagd.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

- IX. hiertoe aanvullend een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen ter grootte van in totaal € 225.000,--, waardoor het totale investeringskrediet uitkomt op € 4.482.000,--, naast het beschikbare exploitatiebudget van € 1.000.000,-- voor geluidswerende maatregelen aan private panden Hoendijskade;
- X. een voorbereidings- en investeringskrediet beschikbaar te stellen ter grootte van € 250.000,-- ten behoeve van bevoorschotting op investeringen (tijdelijke voorfinanciering) in de openbare ruimte, waardoor adequaat gereageerd kan worden op mogelijkheden en ontwikkelingen in de markt als onderdeel van het krediet Binnenstadsvisie wat hiermee uitkomt op € 21.955.000,--;
- XI. de kredieten genoemd onder besluit III, V, VII, IX en X te dekken uit de structurele middelen beschikbaar voor het programma Binnenstad;
- XII. de gemeentebegroting 2023 op deelprogramma-niveau overeenkomstig te wijzigen.

Aanleiding en doel

Met dit voorstel wordt een aantal financieel-technische wijzigingen in het uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie doorgevoerd. Deze wijzigingen zijn consequenties van recente besluitvorming over het project Kattenbrug, overschrijdingen bij drie kleinere projecten aan het Gedempte Zuiderdiep, Minervaplein en Gedempte Kattendiep/Ramblas en het project Bussen over West als gevolg van marktomstandigheden en de gebleken noodzaak om een voorbereidingsbudget beschikbaar te hebben. Over de financiële situatie is uw raad geïnformeerd tijdens de beeldvormende sessie Binnenstad op 5 oktober 2022. Daarnaast bent u specifiek geïnformeerd over de afronding van het project Kattenbrug, waarin we ook de overschrijding hebben gemeld (21-12-2022, nr. 588670-2022).

Separaat worden voorstellen voor voorbereidingskredieten de herinrichting van het Kwinkenplein en directe omgeving en een uitvoeringskrediet van de exploitatie van het Pannenkoekschip aan uw raad voorgelegd.

Kader

Het kader is de geactualiseerde Binnenstadsvisie en uitvoeringsprogramma Ruimte voor Jou (2021).

Argumenten en afwegingen

In dit voorstel gaan we achtereenvolgens in op de werkwijze Binnenstad, de gewijzigde marktomstandigheden en, onder financiële consequenties, op de benodigde financieel-technische wijzigingen.

1. Aanpak en werkwijze programma Binnenstad

Aan de binnenstadsvisie is het uitvoeringsprogramma 'Ruimte voor jou' gekoppeld, dat zo'n 50 projecten omvat met als doel een aantrekkelijke, toegankelijke, veilige en bereikbare binnenstad. Het document *'planning en financiën projecten binnenstad Groningen'* dat onderdeel is van de actualisatie van de binnenstadsvisie (in december vorig jaar door het college vastgesteld) bevat een beschrijving van de planning en kosten voor de binnenstadsprojecten uit het uitvoeringsprogramma. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen investeringsprojecten in de openbare ruimte (zoals de herinrichting van de Grote Markt en aanleg Kattenbrug) en vastgoedprojecten (zoals het Stadhuis). In het financieringsoverzicht zijn de vastgoedprojecten niet opgenomen, omdat deze niet vanuit de binnenstad worden gefinancierd.

Het uitvoeringsprogramma binnenstad is dynamisch en regelmatig aan verandering onderhevig. Middelen kunnen pas worden ingezet op het moment dat de gemeenteraad een voorbereidingskrediet of een uitvoeringskrediet beschikbaar heeft gesteld voor de uitvoering van een project. In de P & C-cyclus leggen wij telkens verantwoording af over de voortgang, de bestede middelen en de financiële verwachting. Daarmee blijft uw raad altijd aan het stuur wat betreft inhoud en middelen.

Incidentele en structurele middelen:

Voor het uitvoeringprogramma is in juni 2016 € 2,5 miljoen incidenteel en 1,0 miljoen structureel (op dat moment gekapitaliseerd op € 22,5 miljoen) beschikbaar gesteld. Naar aanleiding van het vorige coalitieakkoord zijn vanaf 2019 aanvullende structurele middelen beschikbaar gekomen ter dekking van de kapitaallasten voor de investeringsprojecten

in de openbare ruimte van de Binnenstad. Naast de structurele dekking voor kapitaallasten zijn - door middel van afzonderlijke besluitvorming - enkele malen incidentele projectbijdrage / -middelen beschikbaar gesteld dan wel (externe)subsidie mogelijkheden verkend.

Door de actuele rentestanden zijn de beschikbare middelen voor investeringen hoger dan in 2016 en 2019 werd aangenomen. Volgens de financiële spelregels en uitgangspunten voor 2022 was eind 2021 - bij de update van de Binnenstadsvisie - een investeringsvolume beschikbaar van in totaal circa € 68,0 miljoen.

Eind 2021 is de uw raad geïnformeerd over de update van de Binnenstadsvisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma 'Ruimte voor Jou'. De totale ambities in het uitvoeringsprogramma telde hierbij op tot ca. €71,5 miljoen. Uw raad is hierbij geïnformeerd dat als we alles willen uitvoeren wat nu in het uitvoeringsprogramma staat we bij uw raad terug zullen komen voor aanvullende dekking in de gemeentebegroting. De huidige marktomstandigheden kennen een grillig karakter, vanwege de herstelperiode als gevolg van de coronacrisis, de effecten van de oorlog in Oekraïne, stijging van energieprijzen en bijbehorende algemene prijsopdrijvende effecten en consequenties voor de uitvoeringsplanning. Dit werkt door in ons financiële kader.

* totale ambities investeringsprojecten bij update uitvoeringsprogramma 'Ruimte voor Jou' bedroegen € 71,5 miljoen. Door o.a. gewijzigde marktomstandigheden, zoals toegelicht in dit voorstel - en daarmee gepaard gaande buitengewone kostenstijgingen - zijn de kosten behorende bij deze ambities opgelopen tot ca € 79,4 miljoen

** het beschikbare investeringsvolume bedroeg € 68,0 miljoen, waarbij deze in verband met de lopende NPG-subsidieaanvraag is opgehoogd tot € 68,8 miljoen. Daarnaast is bij de vaststelling van de 'Eindcalculatie bouw- en grondexploitatie Grote Markt oostzijde / Forum Groningen' ca. € 0,4 miljoen minder teruggevloeid naar de bekleemde reserve Materiële Vaste Activa (MVA) ten behoeve van de Binnenstad, dan waar eerder rekening mee werd gehouden.

Huidige stand van zaken investeringsvolume

Van het investeringsvolume van € 68,4 miljoen is op dit moment ruim 60% vastgelegd in voorbereidings- en uitvoeringskredieten (€ 40,8 miljoen) en € 1,0 miljoen in budget ten behoeve van geluidswerende maatregelen bij

particulier bezit. Eind 2022 is hier € 26,8 miljoen van werkelijk geïnvesteerd. Er is nog € 26,6 miljoen beschikbaar ter dekking van projecten opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

Investeringsvolume SIF Binnenstad	68,4 mln.	
Waarvan basispakket (<i>o.b.v. omslagrente 2022</i>)		27,5 mln.
Waarvan Uitvoeringsprogramma Binnenstad		40,9 mln.
Reeds aangevraagd krediet	40,8 mln.	
Reeds uitgegeven		26,8 mln.
Aanvullend budget (<i>geluidwerende maatregelen Bussen over West</i>)	1,0 mln.	
Resterend Investeringsvolume Programma Binnenstad	26,6 mln.	

Het dynamische karakter van de binnenstad en de druk op beschikbare middelen, maken nieuwe afwegingen en prioriteringen in de toekomst noodzakelijk. Binnen de systematiek van de aanpak van de binnenstad is dit principe overigens niet nieuw. Per project leggen we een besluit over ambitie en dekking voor aan de raad. Zo blijft gedurende de uitvoering de raad aan het stuur en kunnen we optimaal inspelen op financiële en maatschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast kan zo per project in beeld worden gebracht op welke wijze aanvullende financiering, bijvoorbeeld vanuit subsidies, mogelijk is, of dat nadere prioriteitsstelling, dan wel fasering, aan de orde is.

2. Gewijzigde marktomstandigheden

De marktomstandigheden in de bouw- en infrasector zijn vanaf 2021 aanzienlijk gewijzigd. De kostenverhogingen zijn buitengewoon. De raad is hier door middel van een brief in het voorjaar van 2022 over geïnformeerd. In de actualisatie van de projecten lijst zoals in november 2021 aan uw raad is voorgelegd zijn alle kosten geraamd op prijspeildatum 1 juli 2021, dus zonder de kostenstijgingen die zich sinds die peildatum hebben voorgedaan. Vanaf het najaar 2021 is ook de infrasector geraakt door de buitengewone prijsstijgingen. Indexering van de ramingen vanaf 1 juli 2021 tot huidige prijspeildatum (1-1-2023) is daarom noodzakelijk. We gaan hierbij uit van 20% kostenstijging. Voor de inschattingen van de indexering van de kosten is o.a. gebruik gemaakt van eigen expertise maar ook van extern beschikbare bronnen.

De sprong in kostenstijging die tot op heden is gemaakt lijkt nu af te vlakken. Specifieke prijsstijgingen in bouwmaterialen zijn nog wel aanwezig (met name materialen afhankelijk van gebruik van fossiele brandstoffen). Ook loonkosten stijgen nog door vanwege correcties en reparatie op de inflatie. De verwachting is daarom dat de eerstkomende periode prijsverhogingen aan de orde zijn die nog steeds hoger uitvallen dan de “normale” inflatie van circa 2% tot 3%. Op de langere termijn is te verwachten dat de prijsstijging zal terugvallen richting de “normale” inflatiewaarden. Hierbij aangetekend dat het uitermate lastig is om een voorspelling te doen van het benodigde budget om de toekomstige prijsstijgingen af te dekken. De markt blijft immers gevoelig vanwege de diverse crises die op dit moment in meerdere of mindere mate heersen.

Bij de volgende technische actualisatie (2024) kunnen wij definitief aangeven wat de kostenstijging in 2023 is geweest. Pas dan kunnen wij deze kostenstijgingen ook mee calculeren. Op het moment dat wij meer inzicht hebben in de kosten dan komen we daarvoor bij uw raad terug.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Niet van toepassing

Financiële consequenties

Technische actualisatie uitvoeringsprogramma Binnenstad

Bij de actualisatie van de Binnenstadsvisie in november 2021 is ook het bijbehorende uitvoeringsprogramma inclusief de financiële paragraaf geactualiseerd en voorgelegd aan de raad. Vanaf november 2021 zijn er diverse plannen en projecten voortvarend in uitvoering genomen. Voor een aantal projecten is extra krediet benodigd, als gevolg van

vertraging of kostenstijging/marktomstandigheden. Dekking hiervoor vindt plaats uit het uitvoeringsprogramma binnenstad.

Het betreft:

1. Kattenbrug	€ 1,28 miljoen
2. Ged. Zuiderdiep, Minervaplein en Ged. Kattendiep/Ramblas	€ 0,25 miljoen
3. Bussen over West	€ 0,23 miljoen
4. Werkbudget	€ 0,25 miljoen

a) Kattenbrug

In december 2022 is uw raad geïnformeerd over de financiële afwijking en de voorgestelde dekking van het project Kattenbrug. Naar aanleiding van het (tijdelijk) opschorten van omgevingsvergunning zijn hiervoor in 2022 extra kosten gemaakt. Het betreft € 1,28 miljoen.

Begrotingswijziging Investerings 2023						
uitvoeringskrediet BIVI Kattenbrug						
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling					
Naam voorstel	uitvoeringskrediet BIVI Kattenbrug					
Besluitvorming (orgaan + datum)	raad					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	2023-2024					
Soort wijziging	Investing					
Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
01.2 Mobiliteit	01 Economie en Ruimte	SO Ontwikkeling en Uitv	I	1.275		1.275
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				1.275	0	1.275

b) Gedempte Zuiderdiep, Minervaplein en Gedempte Kattendiep/Ramblas

In deze drie projecten is sprake van een overschrijding als gevolg van kostenstijgingen. Het betreft de haltes Gedempte Zuiderdiep en Gedempte Kattendiep, de herinrichting van het Minervaplein en de herinrichting van het Gedempte Kattendiep Zuidzijde/Ramblas.

Het betreft € 0,25 miljoen.

Begrotingswijziging Investerings 2023						
uitvoeringskrediet Gedempte Zuiderdiep, Minervaplein en Gedempte Kattendiep/Ramblas						
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling					
Naam voorstel	uitvoeringskrediet Gedempte Zuiderdiep, Minervaplein en Gedempte Kattendiep/Ramblas					
Besluitvorming (orgaan + datum)	raad					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	2023-2024					
Soort wijziging	Investing					
Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
01.2 Mobiliteit	01 Economie en Ruimte	SO Ontwikkeling en Uitv	I	250		250
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				250	0	250

c) Bussen over West

Ook bij dit project is sprake van een overschrijding als gevolg van kostenstijging/marktomstandigheden. Het betreft hier vooral de trillingsmaatregelen naar aanleiding van Centrum halte West en herinrichting Westersingel. Dit is exclusief de geluidswerende maatregelen aan private panden aan de Hoendiepskade. Hiervoor komen wij apart met een raadsvoorstel bij u op terug.

Het betreft € 0,23 miljoen.

Begrotingswijziging Investerings 2023						
uitvoeringskrediet Bussen over West						
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling					
Naam voorstel	uitvoeringskrediet Bussen over West					
Besluitvorming (orgaan + datum)	raad					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	2023-2024					
Soort wijziging	Investing					
Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
01.2 Mobiliteit	01 Economie en Ruimte	SO Ontwikkeling en Uitv	I	230		230
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				230	0	230

d) Budget ten behoeve van initiatieffase/voorbereidingsfase

Het voorstel is om een voorbereidingsbudget van € 250.000,- aan te houden om sneller in te kunnen spelen op ontwikkelingen en initiatieven, waarvoor nog geen regulier krediet beschikbaar is. Het kan daarbij gaan om onverwachte ontwikkelingen, die we op voorhand niet kunnen voorzien (zoals extra juridische ondersteuning bij bezwaarprocedures) of om voorbereidingen bij nieuwe ontwikkelingen waarvoor nog geen krediet beschikbaar is, zoals bijvoorbeeld bij de uitwerking van de motie “Kleine steegjes aanpak”, aangenomen in de raad van 9 november 2022. Het budget is niet bedoeld als dekking voor reguliere tekorten in bestaande projecten. Op het moment dat een initiatief tot een projectvoorstel leidt worden reguliere voorbereiding- dan wel uitvoeringskredieten aangevraagd net als voor de overige projecten binnen de Binnenstad. Daarmee komt het voorbereidingsbudget weer vrij voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. Dit budget wordt gedekt uit de beschikbare middelen voor de Binnenstad. Het betreft € 0,25 miljoen.

Begrotingswijziging Investerings 2023						
uitvoeringskrediet BIVI initiatieffase/voorbereidingsfase						
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling					
Naam voorstel	uitvoeringskrediet BIVI initiatieffase/voorbereidingsfase					
Besluitvorming (orgaan + datum)	raad					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	2023-2024					
Soort wijziging	Investing					
Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
01.2 Mobiliteit	01 Economie en Ruimte	SO Ontwikkeling en Uitv	I	250		250
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				250	0	250

Consequentie voor investeringsvolume uitvoeringsprogramma Binnenstad

Zoals in de tabel onder ‘huidige stand van zaken investeringsvolume’ is aangegeven is een bedrag van € 40,8 miljoen in kredieten vastgelegd en bedraagt het resterend investeringsvolume € 26,6 miljoen euro. Na besluitvorming over deze kredietaanvraag van in totaal € 2,0 miljoen resteert dan nog een bedrag van € 24,6 miljoen euro om uitvoering te kunnen geven aan de projectenlijst.

Daarbij betrekken wij dan ook de nieuwe ambities voor de binnenstad. Voor de visie Diepenring is daarbij het uitgangspunt dat we het budget voor het uitvoeringsprogramma binnenstad verhogen met de benodigde kosten voor visie en uitvoering Diepenring. De raad heeft in juni 2021 het initiatiefvoorstel ‘Van verdeeling tot verblijfsruimte’ aan het college aangeboden. Het college werd daarmee verzocht om een integrale visie voor de diepenring te ontwikkelen. De basis wordt gevormd door de uitgangspunten uit bestaand beleid, samen met vier conclusies uit het initiatiefvoorstel. Dit moet, samen met een participatieplan, leiden tot een voorstel voor een plan van aanpak. Momenteel wordt vanuit het programma binnenstad, samen met het Atelier stadsbouwmeester gewerkt aan een doorontwikkeling van een strategisch kader voor de binnenstad. Daarin verkennen we ook de opgave voor de Diepenring. Met het strategisch kader als basis kunnen we in de tweede helft van dit jaar werken aan een voorstel waarin we reikwijdte, plan van aanpak en kosten

inzichtelijk maken. De bedoeling is dit voor het eind van dit jaar aan de raad voor te leggen. Daarin leggen we de link met de planvorming Stationsgebied Noordzijde als uitwerking van de Strategische Agenda Stationsgebied.

Voor de herinrichting Oosterhaven en de uitwerking van de motie “Kleine steegjes aanpak” brengen we eerst de benodigde aanpak en kosten in beeld. Dit zijn extra ambities die door uw raad zijn aangedragen. Hiervoor is nog geen dekking beschikbaar binnen het programma Binnenstad. Op het moment dat wij meer inzicht hebben in de kosten dan komen we daarvoor bij uw raad terug.

De eerstvolgende reguliere actualisatie van het uitvoeringsprogramma Binnenstad vindt plaats in 2024 omdat we dan verwachten meer duidelijkheid te hebben over deze genoemde ontwikkelingen.

Overige consequenties

Niet van toepassing.

Vervolg

Niet van toepassing.

Lange Termijn Agenda

Dit voorstel staat op de LTA in Q2 van 2023.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.